

Το Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης του Δικαστηρίου του Στρασβούργου έκρινε υπέρ της Ρουμανίας και της Ορθόδοξου Εκκλησίας της Ρουμανίας

Απόφαση εξέδωσε στις 9 Ιουλίου 2013 το Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης του Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Στρασβούργου για την υπόθεση του «Συνδικάτου Καλός Ποιμήν» κατά της Ρουμανίας» (Sindicatul Pastoral cel bun, № 2330/09). Η ανώτατη δικαστική αρχή του ΕΔΑΔ ακύρωσε την απόφαση του τρίτου τμήματος του Δικαστηρίου της 31^{ης} Ιανουαρίου 2012 και προάσπισε την αρχή της αυτονομίας των θρησκευτικών σωματείων από το κράτος (Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου αρθ. 9). Η νέα απόφαση αναγνωρίζει το δικαίωμα της Πολιτείας να αρνείται την νομική καταχώρηση σε αντικανονικές δομές εντός της κανονικής Εκκλησίας. Δι' αυτού επιβεβαιώθηκε το δικαίωμα της Ρουμανικής Εκκλησίας όπως οικοδομεί την εσωτερική της ζωή σύμφωνα με τους ιερούς κανόνες χωρίς να δέχεται τις παρεμβάσεις των κρατικών αρχών υπέρ των αντικανονικών ομάδων.

Η προηγούμενη απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων επί της υποθέσεως του «Συνδικάτου Καλός Ποιμήν» κατά της Ρουμανίας» ελήφθη στις 31 Ιανουαρίου 2012. Τότε η διεθνής δικαστική αρχή αποφάνθηκε ότι η άρνηση των ρουμανικών αρχών να καταχωρήσουν το συνδικαλιστικό οργανισμό των κληρικών της Ορθόδοξου Εκκλησίας της Ρουμανίας, ο οποίος συνεκροτήθη σε παραβίαση των ιερών κανόνων, αντιβαίνει στην ελευθερία του συνέρχεσθαι και συνεταιρίζεσθαι, η οποία εξασφαλίζεται από το άρθρο 11 της Ευρωπαϊκής Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Επιπλέον το Δικαστήριο επιδίκασε χρηματική αποζημίωση της τάξεως 10 χιλ. ευρώ στο «Συνδικάτο κληρικών» από τις ρουμανικές αρχές.

Στο τέλος Απριλίου 2012 η Ρουμανία κατέθεσε έφεση κατά της αποφάσεως αυτής στο Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης του Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Το Γραφείο της Ορθόδοξου Εκκλησίας της Ρωσίας παρά τω Συμβουλίω της Ευρώπης παρακολουθούσε την εξέταση της υποθέσεως αυτής από το Δικαστήριο. Σε συνεργασία με το Ινστιτούτο κρατικών ομολογιακών σχέσεων και δικαίου (Μόσχα) κατάρτισε μια νομική έκθεση, όπου αναλύεται η απόφαση του ΕΔΑΔ της 31ης Ιανουαρίου 2012.

Αργότερα το Γραφείο του Πατριαρχείου Μόσχας στο Στρασβούργο παρέστη ως τρίτο μέρος κατά την εκδίκαση της υποθέσεως από το Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης του ΕΔΑΔ. Δι' αυτού η Ρωσική Εκκλησία συνέβαλε νομικά στηρίζοντας την αδελφή Εκκλησία της Ρουμανίας και τη Ρουμανία, τασσόμενη υπέρ της κανονικής Εκκλησίας ικανής ελεύθερα να προσδιορίει την εσωτερική της τάξη. Τα βασικά τεκμήρια του Πατριαρχείου Μόσχας αναφέρονται στην δικαστική απόφαση του Τμήματος Ευρείας Σύνθεσης της 9^{ης} Ιουλίου στην Ενότητα «Τρίτα μέρη». Οι δικαστές του Στρασβούργου πρόσεχαν δυο τεκμήρια της Ρωσικής Εκκλησίας: «Το Πατριαρχείο Μόσχας επιμένει στον ιδιαίτερο χαρακτήρα σχέσεων εντός Ιεραρχίας, η οποία υφίσταται στους θρησκευτικούς οργανισμούς και τον υψηλο βαθμό αφοσιώσεως, τον οποίο προβλέπουν αυτές οι σχέσεις. Η Πολιτεία θα ευγγυάται στους θρησκευτικούς οργανισμούς εξαιτίας του αυτονόμου αυτών, την αποκλειστική αρμοδιότητα στην λήψη αποφάσεων περί οργανώσεως των δομών των και των εσωτερικών κανονισμών λειτουργίας αυτών». Επιπλέον η απόφαση του ΕΔΑΔ έλαβε υπόψη την κάτωθι παρατήρηση του Πατριαρχείου Μόσχας: «Το θεμελιωδές στοιχείο του έργου των ιερών είναι η άσκηση του θρησκευτικού λειτουργήματος, και αυτό το λείτούργημα είναι αδύνατο να

περιορισθεί τεχνητώς και αφηρημένα στις εργασιακές σχέσεις, τις οποίες διέπουν οι κοσμικοί κανόνες. Σύμφωνα με το Πατριαρχείο Μόσχας είναι αδύνατη εκ πρακτικής απόψεως η διευρυμένη εφαρμογή της κοσμικής νομοθεσίας και από τους θρησκευτικούς οργανισμούς και η μια τέτοια εφαρμογή θα οδηγήσει αυτούς τους οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένης και της Ρωσικής Εκκλησίας, σε ανεπίλυτα προβλήματα».

Επίσης εν τω προκειμένω τη Ρουμανία στήριξαν η Ελλάδα, η Μολδαβία, η Πολωνία και η Γεωργία.

Ωστόσο το ΕΔΑΔ έλαβε την ως άνω απόφαση με ορισμένες επιφυλάξεις, οι οποίες αντιβαίνουν στην κατανόηση του αυτονόμου των θρησκευτικών σωματείων, διατυπωθείσα στις παλαιότερες αποφάσεις του Δικαστηρίου. Το Δικαστήριο επίσης περιφρόνησε εντελώς τα στοιχεία συμφωνα με τα οποία κατά την ένταξη στον ιερό κλήρο ο ιερέας ορκίζεται να διατηρεί πιστότητα στις εκκλησιαστικές αρχές και την κανονική τάξη της Εκκλησίας.

Ακόμα το Δικαστήριο συμφώνησε δυστυχώς με τη γνώμη ότι τα κοσμικά δικαστήρια είναι σε θέση να εκδικάζουν διαφορές εντός του ιερού κλήρου επί των θεμάτων της κανονικής τάξεως. Η απόφαση της 9^{ης} Ιουλίου του Τμήματος Ευρείας Σύνθεσης του Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αποτελεί συμβιβαστική λύση, η οποία αποτυπώνει τις διαφορετικές προσεγγίσεις εντός του σώματος των δικαστών επί των θεμάτων συνεργασίας της Κοινωνίας και των Θρησκευτικών Σωματείων.

***

Στις 4 Απριλίου 2008 ομάδα των 35 Ορθοδόξων κληρικών και λαϊκών υπαλλήλων της Ιεράς Μητροπόλεως Ολτενάις της νοτιοδυτικής Ρουμανίας προσπάθησε να δημιουργήσει Συνδικάτο «Καλός Ποιμήν» χωρίς να εξασφαλίσουν την ευλογία και την άδεια του οικείου ποιμενάρχου. Το σχέδιο του κανονισμού λειτουργίας του συνδικάτου προέβλεπε την «εκπροσώπηση και την προάσπιση των επαγγελματικών, των οικονομικών και των πολιτιστικών δικαιωμάτων και συμφερόντων των κληρικών και λαϊκών μελών του συνδικάτου στις σχέσεις τους με την Ιεραρχία και το Υπουργείο Πολιτισμού και Θρησκειών της Ρουμανίας».